

דַּרְשֵׁתִי קִרְבָּתְךָ

על פי שיעורו של הרב איתן כהן שליט"א • השיעור נמסר בבית הכנסת פרי מגדים, צפת ת"ו • במוצ"ש פרשת נצבים וילך, תשפ"ו

יום לשנה – השבוע האחרון של השנה

אנחנו נמצאים עכשיו בשבוע האחרון של השנה. בספר "לב אליהו" של רבי אליהו לופיאן, בחלק האחרון, מערכת התשובה, הוא כותב שמה שחז"ל גילו לנו "יום לשנה, יום לשנה" – כל יום בן אדם יכול לשפן, לתקן, לטוהר את היום הזה של השנה.

אפשר מהיום: תפילת ערבית של יום ראשון היום – זה מתקן את כל תפילות הערבית של כל יום ראשון שעברו עלינו. ככה לימוד התורה, ככה בן אדם לחברו. איך שבן אדם מתנהג ביום ראשון, ככה הוא יכול להעלות את כל היום ראשון הזה. ככה שהוא יכול לבוא לפני ראש השנה נקי, חדש, ובעזרת השם יזכה יחד עם בני ביתו וכל ישראל לחיים טובים ולשלום.

אין דבר בלי מאמץ

ולכן צריך להתחזק. כל חיזוק קטן הוא יקר מאוד, לא משנה מה – העיקר שבן אדם ייקח את עצמו בדיים. אבל כל דבר חייב מאמץ. אין דבר כזה בלי להתאמץ. הרבה אנשים חושבים שזה כפתורים כאלו שלוחצים וזה מסתדר. לא מסתדר באמת.

אחרי הכל, מי שרוצה ללמוד תורה בהתמדה – צריך להשקיע, זה לא בחינם. היצר הרע לא ייתן לך ללמוד רצוף. ללמוד רצוף צריך הרבה הקרבה. להתפלל כמו שצריך – צריך הרבה הקרבה. חייב להקריב את עצמו בשביל עבודת השם.

אביו של הבן איש חי – חודשיים בשביל שמן זית

סיפר איזה יהודי אחד... קראו לו אליהו, בבגד שמן שומשום יש הרבה, אבל שמן זית לא היה. זה היה בדיק אחרי סוכות. הוא אמר: מה אני עושה? עוד חודשיים יגיע חנוכה, ומה נעשה עם שמן זית? לא יהיה פה לאף אחד שמן זית. הוא חשב לעצמו: אני הולך לזכות את הרבים, ולהביא שמן זית.

לקח חמור, שם כדים, ומעיראק, יום ולילה, חודש שלם לקח לו עד שהגיע לסוריה. כשהגיע לסוריה מילא את הכדים בשמן זית, שילם עליהם, וחזר חודש שלם בחזרה לבגד וחילק לאנשים שמן זית. כל משפחה בשכונה קיבלה איזה בקבוק, ויכלו להדליק שמן זית בנרות חנוכה.

בחלום התגלו לו, אמרו לו: על המעשה הגדול הזה שעשית, שזכית להביא לאנשים שמן זית – כי "נר מצווה ותורה אור" – תזכה לבן שיאיר את העולם. והבן הזה קוראים לו "הבן איש חי". הבן איש חי הזה נולד מהאבא שהלך חודש להביא שמן זית, וחודש חזר.

כשאלוקים קורא לך

כמה בן אדם היה מוכן לשלם, שיזכה שיהיה לו בן חצי מהבן איש חי? לא בן איש חי שלם – הלוואי חצי. חצי זה הרבה. כמה היית מוכן להקריב? חודשיים? עשרים שנה! עשרים שנה אפשר להקריב על דבר כזה.

כל אחד מאיתנו בתוך ליבו לפעמים מרגיש שהקדוש ברוך הוא קורא לו, מדבר איתו – אבל הוא מדחיק את זה החוצה. "מה, אני אעשה דבר כזה? אה, גדול עליי, דבר כזה לא מתאים לי אה, לא יכול דבר כזה". הוא מדחיק את זה, ולפעמים הוא מפספס את החיים שלו.

אם אתה מרגיש שאלוקים קורא לך, מדבר איתך – לך על זה. גם אם אתה מרגיש שזה דורש באמת יותר ממה שאתה יכול. תחשוב, חודשיים הצדיק הזה הלך: חודש הלך וחודש חזר. וזה לא חודש שאתה ישן באיזה בית מלון – מי יודע איפה הוא ישן, ובסוף זכה שבנו הוא הבן איש חי.

רבי שלמה והמצווה הנדירה

סיפר איזה יהודי אחד, קראו לו רבי שלמה [לפני כמאתים שמונים שנה]. רבי שלמה הזה יום אחד קיבל מברק שאחיו, שנמצא באיו מדינה רחוקה מאוד, נפטר בלי ילדים, וצריכים לעשות חליצה. הוא אמר: וואו, איזה דבר גדול, מצווה נדירה מאוד! הייתה לו מכולת, הוא סגר את המכולת, כל החסכוניות שהיו לו – צבר אותם, אמר: זה יהיה לי להוצאות הדרך.

הוא נסע מכרכרה לכרכרה ועוד כרכרה, עד שהגיע לחוף, לנמל. כשהגיע לנמל, כל הכסף שהיה לו נגמר. עכשיו מה יעשה? הוא צריך להגיע עכשיו למדינה אחרת. הוא ביקש מרב החובל: תעשה טובה, תכניס אותי פה לאונייה, אני משרת אותך בזמן שאני באונייה. אני המלצר, אני עובד ניקיון, מה שתגיד לי לעשות אני עושה – העיקר תיקח אותי בחינם, שאני אגיע למדינה הבאה.

מצא חן בעיניו של רב החובל, ולקח אותו חנם – אבל הוא שיעבד אותו. הוא שמח, הגיע למקום. כשהגיע למקום היה צריך ללכת עוד שלושה שבועות ברגל, כדי להגיע לעיר איפה שגר אחיו.

כשהגיע לשמה, ראתה אותו האלמנה – איך היא שמחה לראות אותו! היא אמרה: הייתי בטוחה שכל החיים שלי אשאר עגונה, אין שום בן אדם בעולם שיבוא מהמרחקים האלו בשביל לעשות חליצה.

היא אמרה לו: תשמע, אני מאוד עשירה, אני רוצה לשלם לך, לתת לך מתנה הגונה. אמר: אני לא לוקח כסף על מצווה. אז אל תיקח כסף על מצווה – רק תיקח את הכסף שהוצאת. אמר: אני לא לוקח שקל על שום מצווה.

טוב, חיפשו בעיר שלהם בית דין שיכול לעשות חליצה. התברר שגם בעיר שלהם אין בית דין שראוי לעשות חליצה. איפה יש? יש באיזו עיר רחוקה מאוד, שצריכים ללכת לשמה. היא אמרה לו: יש לי כרכרה, תעלה איתי, אני אקח אותך למקום. אמר: לא, בדרך זה אולי איסור ייחוד. את התקדמי, אני אלך ברגל, אני אגיע מתי שאני אגיע, תחכי שמה.

הניסיון האחרון

עכשיו הוא אמר לחזור את כל הדרך הארוכה הזאת בחזרה הביתה. באחד המקומות פגש אותו איזה יהודי, נראה תלמיד חכם, הדת פנים. שואל אותו: רבי יהודי, לאיפה אתה הולך? סיפר לו: לאיפה אני הולך, למקום הזה והזה וכולי. התלמיד חכם אמר: "מה, עשית חליצה? וואי, תעשה איתי חסד! אני מחפש מצוות נדירות, אני רוצה לשלם לך סכום של כסף, שאהיה שותף איתך במצווה".

אמר לו היהודי: אני לא מוכר מצוות בעד כל הון שבעולם. אז היהודי הזה הבין שהכוונה – מה הצעת לי, אלף דולר? לא מוכר. אמר לו: אני משלם לך עשרת אלפים דולר. אמר לו: אמרתי לך, אני לא מוכר, גם לא בעד שום דבר. אז הוא פתח את התיק, הוציא לו מאה אלף דולר מזומן: קח, רק אני אהיה שותף איתך במצווה. אמר לו: אני לא לוקח שום דבר, גם אם תציע לי מיליונים – לא לוקח.

היהודי הזה פתאום התגלה, אמר לו: אני אליהו הנביא. שלחו אותי משמיים לנסות אותך ברגע האחרון, ועמדת בזה. יהיה לך בן בעזרת השם שיאיר את העולם. אתה תחזור הביתה, ובעזרת השם אשתך תיפקד ויהיה לך בן שיאיר את העולם.

הבן הזה קראו לו רבי חיים מצ'רנוביץ. בעל ה"באר מים חיים". רבי חיים בן רבי שלמה מצ'רנוביץ. הוא קבור פה בצפת (תלמיד של רבי יחיאל מיכל מזלוטשוב. היארצייט שלו כ"ז כסלו).

רגע אחד בחיים

זה הוא זכה רק על המאמץ הזה שהוא עשה. עכשיו תראה, זו מצווה שהוא עשה אותה פעם אחת בחיים. מצווה כזו ענקית, עם מלא מסירות, אבל זה פעם אחת בחיים. יש בן אדם שצריך להתמודד יום יום עם כל מיני ניסיונות. אז זהו, אתה יודע, לפעמים נופלים, קמים, נופלים. ויש בן אדם שפעם אחת אלוקים קורא לו.

ואתה לא יודע מה הפעם אחת הזאת, ה"באר מים חיים" נפטר לפני מאתיים ועשר שנים, בכ"ז כסלו בחג חנוכה, תקע"ח. מאתיים ושמונה שנים עברו.

כמה בן אדם צריך לדעת לנצל רגעים בחיים – רגעים! מצווה אחת בחיים, ניסיון אחד שאתה עומד בו – ואי אפשר לדעת לאיזה מדרגות בן אדם יכול להגיע. ולכן בשבוע הזה, ובשבוע שלאחר מכן, בן אדם ידע לנצל את הזמנים האלו.

הספורנו: להודות לפני יום הדין

כותב הספורנו (תהילים פרק צ"ה): "לכו נרננה לה', נריעה לצור ישענו. נקדמה פניו בתודה, בזמרות נריע לו".

כותב הספורנו: "נקדמה פניו בתודה" – קודם יום הדין. "בזמרות נריע לו" – ביום הדין, כי מלפניו משפטנו יצא לזכות.

העבודה שלנו עכשיו, כותב הספורנו, שבן אדם ידע להודות על כל השנה הזאת, תשפ"ו, שעברה עליו. כל מה שעבר עליו בשנת תשפ"ו – ידע להודות. זה השבוע הזה שיש לנו. ואחר כך "בזמרות נריע לו" – זה ביום הדין. על ידי זה יוצא משפט לזכות. איזה דבר גדול זה!

"תכלה שנה וקללותיה" – כפיות טובה

היה איזה יהודי אחד שהיה בראש השנה צועק: "תכלה שנה וקללותיה!". אמר לו הרב: למה אתה כפוי טובה? "תכלה שנה וקללותיה"?! השנה ברוך השם זכית לחתן ילדים, נולד לך ילד, נולד לך נכד, בר מצווה לילדים, זכית להניח תפילין מאתיים וחמישים פעם בשנה הזאת, וציצית, ושמירת שבת, ולמדת תורה.

נו, אז מה קרה? סך הכל נפלו לך מהכיס חמישים שקלים במשך השנה. נו, ומה אתה אומר? "תכלה שנה וקללותיה"? זהו, זה מה שמפריע לך פה? כל מה שאלוקים נתן לך במשך השנה זה כלום, ואתה מסתכל רק על הדברים הרעים.

קודם תדע להודות על מה שהיה – כל השנה הזאת שחלפה עליך תדע להודות. ואחר כך, אחר כך תבקש ש"תכלה שנה וקללותיה" על מה שחסר, אבל בן אדם חייב במשך השבוע הזה להודות לה'.

תשובה מאהבה

כותב הרמב"ם (הלכות תשובה פ"ה ה"ב) שתשובה מאהבה, הפירוש של המילים האלו: זה כשבן אדם מעצמו עושה תשובה. לא מחמת ייסורים, לא מחמת כאבים, לא מחמת צרות. פשוט הוא אומר: אני רוצה להיות חדש, עוד מעט מגיע יום הדין, רוצה להתקרב לקדוש ברוך הוא – עושה תשובה. תשובה הזאת נקראת תשובה מאהבה, שעל ידי זה כל העבירות שהוא עשה במשך השנה מתהפכים לו לזכויות.

מט"ו באב מתחילים לחזור בתשובה

סיפר הרב ברוך רוזנבלום שליט"א: הייתי בחור, למדתי בישיבת גרודנא באשדוד, ויום אחד החלטנו בבין הזמנים של חודש אב ללכת לים. ניקח את הכובע וחליפה לים? לא, לא צריך. אנחנו נחזור מוקדם, נלך לישיבה, נתקלח, נלך להתפלל אחר כך מנחה וערבית. אתה יודע – מחשבות לחוד, מעשים לחוד. כבר הגיע זמן של מנחה והם עוד בחוף הים מתארגנים. רצו, נכנסו לאיזה בית כנסת בלי כובע וחליפה. זה היה ביום י"ח באב, אמצע בין הזמנים. הזדמנו לבית כנסת של בבא מאיר.

בבא מאיר סיים את התפילה, עשה "עושה שלום". הסתובב, ראה את הארבעה בחורי הישיבות ככה מתפללים. אחרי התפילה אמר לשמש שלו: תקרא להם. שאל אותם:

הקבלות – סיפור התרגולים

הדבר האחרון שהזכרנו כל שנה זה הנושא של הקבלות: שכל אחד יראה באמת במה אני אמור להתחזק, לקחת איזה משהו של קרבת אלוהים. וכל אחד מכיר את עצמו – במה אני יכול, שהקבלה הזאת תישאר איתי ביחד. לא קבלה שתעמוד קצת ותלך. קבלה שבאמת תהיה שלי.

היה איזה כפרי אחד ברוסיה. שפתאום כמה מהצבא הרוסי קפצו עליו תפסו אותו, נענעו אותו, אמרו לו: רצינו להגיד לך שהבית שלך הולך לאמא רוסיה. אמר: קחו את הבית. אמרו: גם כל הפרדסים, הכל הולך לרוסיה. אמר: כן, כל הפרדסים לרוסיה. אמרו לו: גם יש לך משאית – גם משאית לרוסיה. אמר: גם משאית לרוסיה. אמרו לו: גם כל הכסף שבבנק, הכל הולך לרוסיה. אמר: לרוסיה, הכל לרוסיה. אמרו לו: אנחנו ניקח לך גם את התרגולים. אמר להם: תרגולים לא

אומרים: מה? על הווילה ויתרת, על המשאיות, על החצרות, על הפרדסים ויתרת – מה תרגולים? מה קרה? אמר: אני אגיד לכם. בית אין לי – אתם יכולים לקחת. פרדסים גם אין לי – אתם יכולים לקחת, מה יכול להיות? תרגולים יש לי – זה אני לא מוכן שתקחו לי, זה לא.

אז תראה, כשבן אדם מקבל קבלות ואומר: ריבוננו של עולם, תזכור מה שאני אומר לך – אחרי ראש השנה אתה בעצמך לא תכיר אותי מי אני. אני משתנה מקצה לקצה, המתמיד הכי גדול זה אני, החפץ חיים קטן לדי, אני אומר לך, אני משהו שאתה לא יכול לתאר. כי אין לך את זה. כשאין לך את זה – אה, תיקח מה שאתה רוצה. אבל אתה בא לתרגולים – שם נראה אותך, שמה, בתרגולים.

כשבן אדם, אומרים לו: תקבל קבלה – אל תדבר על הדברים הגדולים, כי בדברים הגדולים אתה לא שמה. בדברים הקטנים – שמה אתה מתמודד.

קבלות בדברים הקטנים

למשל ברכת אשר יצר, שכן אדם צריך להודות לבורא עולם על הניסים שעושה איתו כל יום – לפחות שיהיה לך פעם ביום לכבד את ברכת אשר יצר. או להגיד אותה בעמידה, או להגיד אותה בישיבה – לא בהליכה, וואי, איזה דבר גדול!

הרב שך היה כל הזמן מזכיר ברכת המזון מתוך הסיפור. מה אפשר לזכות – ברכת המזון מתוך הסיפור, וואי, מה אפשר לזכות! הרבה גדולי ישראל היו מזכירים. הרב ראובן קרלנשטיין ועוד הרבה צדיקים שהזכירו להתחזק ב"עלינו לשבח".

"עלינו לשבח" – בעלי התוספות ורבנו תם

למה? כי יש אומרים [לא בדקתי את זה אם זה נכון או לא נכון, אבל אני אומר שיש אומרים] שבאמת "עלינו לשבח" היה רק בתפילת מוסף של ראש השנה וכיפורים. זה לא היה בכל התפילות. עד מתי? עד זמן של רבנו תם.

בזמן מסעות הצלב, באחד הפעמים תפסו, כמדומני, שלושים בעלי תוספות, והכניסו אותם לאחד אחד, וגזרו עליהם שיהרגו אותם. באותו זמן הם חיברו את התוספות על פרק "מרובה" בבבא קמא – לכן התוספות שמה גדולים, ענקיים וקדושים. לאחר מכן הכניסו עצים לתוך החדר שלהם והציתו את העצים, שרפו אותם.

ומה הם עשו ברגעים האחרונים, בעלי התוספות? שילבו ידיים אחד לשני, ושרו "עלינו לשבח לאדון הכל".* ובסוף מה היה? בסוף היה רק שריפת נשמה וגוף קיים: כשפתחו אלו הנוצרים את החדר – אף אחד, אפילו השוערות לא נשרפו. פשוט הנשמה יצאה, אבל הגוף קיים לגמרי. כשראה את זה רבנו תם עד כמה זה גדול, "עלינו לשבח" – תיקן להגיד את זה בסוף כל תפילה.

"עלינו לשבח" זה דבר גדול, שאי אפשר, אי אפשר לתאר אותו.

קריאת שמע שעל המיטה ולימוד מוסר

כמה הרב פינקוס היה בסוף ימיו, חוזר ומשנן לומר קריאת שמע שעל המיטה – שלא ילך בן אדם לישון בלי קריאת שמע שעל המיטה. זה דבר כזה גדול.

והדבר האחרון: לזכות ללמוד מוסר – מוסר זה הדבר ששומר לך את כל החיים. הרב גרשון אדלשטיין כותב: כל שנה מגיעים לפוניבז' מאות בחורים. מתוך המאות האלו, מגיעים שני בחורים העילויים שיש, משהו שאי אפשר לתאר אותם. במשך הזמן לא שמעתי מהם כלום. הייתי בטוח שאלו יצאו מגדולי ישראל – לא שמעתי מהם כלום. והכל בגלל שהם לא לומדים מוסר. כשלא לומדים מוסר – אין סיעתא דשמיא.

לכן חייב שלכל אחד יהיה זמן ללמוד מוסר. כמו שכתב הרב דב יפה – מדקה, עד כמה זמן שאתה יכול: חצי שעה, שעה, שעותיים, שלוש. זה זמן שכן אדם יהיה לו כל יום זמן ללמוד מוסר.

כל אחד יראה באמת להתחזק השבוע הזה – מה שאפשר לתקן. וגם אחר כך, שבוע הבא יותר גבוה – זה עשרת ימי תשובה. גבוה מעל גבוה – ראש השנה.

יהי רצון, יזכה אותנו השם שיחד עם כל בית ישראל נזכה כולנו יחד להיכתב ולהיחשב לחיים טובים ולשלום. לשנה של ישועות, שנה של ברכות, שנה של סיעתא דשמיא שתלווה אותנו. שנה שנזכה לראות את כל בנינו ובנותינו כולם עובדי השם. שנה שנזכה בעזרת השם למשיח ברחמים מתוך תשובה אמיתית. אמן ואמן.

* ראה ספר הזכירה לרבי אפרים בר יעקב מבואר (בתוך ספר גזירות אשכנז וצרפת, הברמן, עמוד קכה-קכו): ככל הדברים האלה כתבו באורליינש העיר הקרובה על חללי הקדוש והודיעו לרב רבינו יעקב. ועוד היה כתוב בכתב: **ויהי בעלות הלהב, הרימו קולם בנעימה קול אחד. ותחילה היה הנוגע נמוך ולבסוף בקול גדול.** ובאו ואמרו לנו: מה זה שירכם, כי לא שמענו כנועם הזה. וידענו ביחד כי **"עלינו לשבח"** היה... וכשלושים ושתים נפשות הקדושות אשר הקריבו את עצמן קרבן מנחה לבוראם וירח ה' את ריח הניחוח ואת אשר יבחר בו יקריב אליו.

איפה אתם לומדים? אמרו: אנחנו לומדים בגרודנא. אה, בגרודנא – מתפללים בלי כובע וחליפה?

אמרו לו: הרב, תראה, תכננו, הלכנו לים, ובתכנון היה שנחזור מוקדם ונספיק עוד לקחת כובע וחליפה, ובסוף לא הספקנו. אמר להם: מה? הלכתם לים? אמרו: כן. מט"ו באב כבר לא הולכים לים! מט"ו באב מתחילים לחזור בתשובה.

אני אגיד לכם למה. אתם יודעים, אם המדינה מחליטה למחול לאנשים את החובות שלהם: כל מי שיבוא ויגיש בקשה, מוחלים לו על החובות שלו. לכמה זמן? חודש. יש חודש שלם, מי מגיע ראשון? אף אחד לא מגיע. מתי אנשים נזכרים להגיע? ביום האחרון כולם רצים.

עכשיו תראה: מט"ו באב, למעלה בשמיים, כל הפקידים אין להם מה לעשות עכשיו. הכל ריק שמה. אתה מגיע, אתה אומר: אני רוצה לחזור בתשובה – מוחלים לך על הכל, אתה ישר עובר חלק. מתי תגיע? בשבוע האחרון? ביום האחרון לפני ראש השנה אתה תגיע? אתה יודע איזה לחץ יש שמה? לא יסתכלו עליך. לכן מט"ו באב מתחיל לחזור בתשובה.

עדיין אין לחץ בשמיים

ט"ו באב כבר עבר, גם ט"ו באלול עבר – אבל עדיין אין לחץ בשמיים, מתי יהיה לחץ? מן הסתם ביום האחרון. ייתכן שיהיה לחץ.

אז השבוע הזה, שהכל פתוח עכשיו – כל בן אדם ידע באמת: איך אני יכול להתקרב לאלוהים? להודות לו על כל השנה הזאת שעברה עלינו. איזו שנה טובה, כמה אלוהים שמר עלינו, כמה הראה כמה הוא אוהב אותנו.

רבי יהודה פתיה בליל ראש השנה

אנחנו כל שנה מזכירים את הסיפורים האלו, ואני מזכיר את זה גם השנה הזאת. אין לי משהו אחר לספר. אלו סיפורים שעד שייחקק בלב שלנו – כי אנחנו לא חיים בצורה כזאת.

זה הסיפור המפורסם עם רבי יהודה פתיה, רבי יהודה פתיה היה בבגדד, היה חס כמו שצריך. אמר לאשתו: תשמעי, אי אפשר לאכול בבית, נאכל בעלייה, ננשום שם קצת אוויר, באמת היא שמה שם איזו עששית של שמן שיהיה אור, ורבי יהודה פתיה, אחרי תפילת ערבית של ראש השנה עם כל הכוונות, כל העניינים – עלה לגג.

אחרי הכל היה חס, אז הוא הוריד את הג'לביה. כשהוא הוריד את הג'לביה, נתן מכה בלי כוונה לעששית של השמן – טראח! הפיל אותה על הרצפה, נהיה חושך גמור. נו, ראש השנה היום!

טוב, אל תשאל: מהחושך נתפסה לו המפה של השולחן במכנסיים. הוא לא שם לב, הוא קם, בא ללכת – כל המפה נגררה, וכל הצלחות והכוסות, הכל נפל על הרצפה. טוב, עוד איכשהו עבר. אשתו הביאה את האוכל עם המגש, ואל תשאל – פספסה מדרגה אחת, "ואני והנער להשתטח...". השתטחה על הרצפה. וגם חתולים באו לקחו עופות, דגים.

רבי יהודה פתיה אמר: שטן, שטן! אתה חושב שאני אכעס בראש השנה? לא כועס! אני אומר לך: לא כועס! אומר רבי יהודה פתיה: שנה של עלייה לא הייתה לי בחיים כמו השנה הזאת.

העמידו אותך בניסיון

כל אחד מאיתנו, מגיע הביתה וקורה לו איזה משהו. אשתו אומרת לו: נו, מה אתה אומר? מן הסתם חתמנו, כתבו אותך למיתה. אין משהו אחר.

למה? העמידו אותך בניסיון – תעמוד בניסיון, יצא לך הכי טוב. שנה שעברה אני אמרתי את זה, וזה גם התגשם: אתה בא הביתה, ובמקום שאששך תשים לך ראש של דג, שמה לך זנב של דג. נו, מה זה אומר? שחתמו אותך לחיים טובים ולשלום.

בקיצור, אחרי ראש השנה התקשר אליי איזה אברך. אמר: שמעתי את השיחה שלך לפני ראש השנה, ואל תשאל – אשתי שמה לי זנב של דג. אבל ידעתי שאני בניסיון, ועברתי את זה בשלום.

זה ניסיון בחיים. אנשים חושבים: וואו, מה זה אומר? זה לא אומר כלום. זה אומר שאתה בניסיון. אם תעמוד בו – תצליח מאוד.

הבן איש חי והמים שנשפכו

הרב בנייה שמואל מספר שלבן איש חי היו שבעה בגדים. כל חג זה היה בגד בפני עצמו, והכל סודות, עניינים – זה לא סתם בגדים, כל בגד זה היה עניינים.

אחרי כל התיקונים שהוא עשה, הוא התלבש בבגדי ראש השנה, הוא הולך לבית הכנסת להתפלל. הייתה שם איזו אישה אחת ששטפה את כל הרצפה, אספה את כל המים, ופתחה את החלון – ושפכה את כל המים. על מי נשפך כל הביוב? על הבן איש חי.

הבן איש חי דבר ראשון ברח מהמקום. למה? אמר: שמא האישה תשמע שאני שם, והיא תצטער מאוד. אני לא רוצה לצער אנשים. הבן איש חי חזר, אמר: אני לא יודע כמה הקדוש ברוך הוא אוהב אותי, שהביא לי כפרת עוונות לפני ראש השנה!

אז בן אדם הולך ברחוב, קנה איזו עניבה לבנה, ואל תשאל – זרקו עליו סלק אדום על העניבה. זה סימן שחתמו אותך לחיים טובים ולשלום. לא – אנשים חושבים הפוך: איי, זה ראש השנה, מה הסימן הזה אומר? זה אומר שחתמו אותך לחיים טובים ולשלום, זה מה שזה אומר.

לכן בן אדם ידע: בראש השנה תהיה שמח! אלוהים עושה לך נס. לכן בן אדם ישתדל בזה מאוד מאוד, אל תתבלבל. יש ניסיונות עכשיו, ויש אחר כך בעשרת ימי תשובה, אחר כך כיפורים, אחר כך מגיע סוכות – עוד יותר ניסיונות, וגם בסוכות עצמו ניסיונות.

תדע לך: ברגעים השחורים האלו, מה שנראה לך שחור – שמה חותמים אותך לחיים טובים ולשלום.